

Ahmet Çalışkan ve Hıfzı Özcan Doç. Dr. Arif ÇELEBİ*

Ahmet Çalışkan

Bu konuşmanın hikayesi şöyle: Gencay'ın, A. Çalışkan'la ilgili konuşmasından öğrendiğime göre A. Çalışkan ve H. Özcan 1968'de, İ.Ü.Nöroloji kliniğinde, göreve başlamışlar ve 1994 de emekli olmuşlar. Ben bu konuşmayı olasılıkla 1995 de yaptım. Çapa Nöroloji mezuniyet sonrası eğitim kursunda emekli olan A. Çalışkan ve H. Özcan hocalarla ilgili bir anma toplantısı düzenleneceğini öğrendiğimde ilk düşüncem "gider konuşulanları dinlerim" olmuştu. Fakat sonra düşündüm ki her iki hocayla en çok ben çalışmıştım, bu iki hocayla, o dönemde, en çok ben çalışma-yayın yapmıştım, aynı dönemlerde kliniğine girmiştik ve oradaki ilk asistanları ben olmuştum ve onlarla ilgili bir konuşma yapmam gerekirdi. "Tembelliğini ve korkularını yen ve konuş." dedim kendime.

Toplantı günü program belliydi. Konuşmacılar içinde benim adım yoktu. Yönetici olan Aynur Hocadan rica ettim "Misafir olarak konuşabilirsin." dedi. Aşağıdaki yazı o zamanki konuşma notlarımdan oluştu. Oradaki konuşma notlarını olduğu gibi korumaya çalıştım. Bu nedenle bazı tekrarlar var. Ayrıca dayanamayıp eklediklerimi italik harflerle işaretledim.

Nöroloji kliniğinde sadece bu iki hocayla birlikte çalıştım. Önce Ahmet Çalışkan'la sonra Hıfzı Özcan'la. Sonra, sonra öteki hocalarla çalışmaya vakit kalmadı. Psikiyatri, dahiliye rotasyonu derken sürem bitti. Oysa böyle bir şeye hiç hazırlıklı değildim. Sanki hep orada olacağımı sanıyordum. Ahmet Hoca ile 16, Hıfzı Hoca ile 7 yayında beraberliğimiz oldu. 20'den fazla yayın... Şimdi geriye bakınca bu

* Vakıf Gureba Hastanesi Nöroloji Klinik Şefi
(1995 de, Emekli olan Ahmet Çalışkan ve Hıfzı Özcan için düzenlenen Nöroloji Mezuniyet sonrası kur-sundaki anma toplantısında, Arif Çelebi tarafından yapılan konuşma)

nu nasıl başardığıma şaşıyorum. Çünkü bunların bir kısmı ileriye yönelik çalışmalardı: “Parkinson hastalığında L-dopa tedavisi ile alınan sonuçlar”, “400 vakalık beyin sintigrafisi sonuçlarının değerlendirilmesi...” Hala o dönemden kalma yazılmayı bekleyen bir iki çalışma var. Dünya tıp literatürüne önemli katkılarda bulunmuyorduk ama her yayın yine de bir uğraştırır insanı. Millet ne demiş, o konuda neler yazılmış, çizilmiş, yayınlanmış bir bakarsınız. Onları bir harmanlarsınız. Elinizde materyali her neyse değerlendirirsiniz, yazıyı girişiyile, yöntemiyle, sonuçları ve tartışmasıyla, tekrar tekrar düzeltip yazarsınız. Literatürlerin yerli yerine yerleştirilmesi bile başlı başına bir uğraş olur. Sonra yollardık gözümüzün kestiği bir dergiye. Yazı çıkınca da hocaları bilmem ama ben çok keyiflenirdim. Yazıyı baştan sonra tekrar okurdum. Yazını çıktığı derginin kenarını kırmızı renkli kalemle işaretlerdim, ötekilerle karışmaması için. Şimdi genç arkadaşlara bakıyorum o verimlilik yok. (Yine yaşlılık psikozum tuttu.) Çok kapsamlı çalışmalar da değil yapacakları, bir vaka takdimi belki... Hevesliler de, çabalıyorlar ama sonuç çıkmıyor... Yayın yapmak mı zorlaştı? Biz o zaman çok mu özgürdük zamanımızı kullanmak bakımından? Bence işin sırrı sebat etmekte. Yazıyı sıcaklığına üstünde çalışmayı hiç kesmeden bitirmek lazım. Bir yazıyı bitiremezseniz kronikleşir. Bir köşede kalır. Başka şeyler çıkar. Tekrar yeniden başlansa da ilk çalışmanın heyecanı ve birikimi gitmiştir.

Asistanlığımın bitiminden sonra Ahmet Hoca ile bir EEG kitabı yazma mace-ramız var. Üstünde 4-5 ay çalıştık. Ahmet Hoca'da çok zengin ve klinikleri belgelenmiş bir EEG materyali vardı. Belirli konu başlıkları altında, gerçek boyutlarda EEG örnekleri vermeyi, her bir EEG'nin altına kısa bir açıklama yapmayı düşünüyordu. Fazla kurcalamayıp bu plana sadık kalsaydık belki çalışmayı sürdürüp, sonlandıracaktık. Bazı bölümleri teorik olarak yazmaya başladık. Ahmet Hoca “Bildığımızdan daha fazla laflar ediyoruz” deyip, çalışmayı sonlandırdı. Yine de kendisine bu yarım kalan çalışma için içten teşekkür ettim. Çünkü hafta sonları Beykoz'da ya da Kanlıca'daki kiralık yalıda, bu çalışmalar için evinde misafir olmuş, sohbetine katılmış, çok keyifli vakit geçirmiştik. Ayrıca EEG konusunda bu sayede çok şey öğrenmiştik.

Yine, asistanlığımın bitiminden sonra, Hıfzı Hoca ile “Uluslararası Baş ağrıları Sınıflaması” kitapçığının çevirisini yaptık. Ayrıca daha sonraları benim niyetlendiğim, üstünde çok çalışıp arkasını getiremediğim bir “Baş Ağrıları” kitabını yazmayı Hıfzı Hoca üstlendi. Ona neler yaptığımı ve neler yapamadığımı anlattım. Çokça konuyu ben hazırlamıştım ama bazı konuları bazı hekim arkadaşlar yazacaklardı. Hepsisi de bu konuda olumlu yaklaştılar. Fakat kendisiyle ilgili bölümü yazıp gönderen hiç kimse olmadı. Hepsini kendine göre işi vardı ve bana iyi niyetle veya nezaketen olumlu yanıt vermelerine rağmen zamanları kısıtlı, uğraşları yoğun kişilerdi. Sonuç çıkmamasına rağmen benim için çok öğretici ve heyecan verici bir dönem oldu bu kitap çalışması. Eğer beraber çalışacağınız kişiler üstünde, bir otoriteniz, bir yaptırım gücünüz yoksa onların iyi niyetle verdikleri yazma sözünden

sonuç çıkmayacağını bilmek gerekir. Doğrusu, iyi kötü demeden elimdeki kaynakları ve materyali değerlendirip bir kitap haline getirmektir. Bunları Hıfzı hocaya anlattım. Elimdeki dosyaları, yazılmış bölümleri verdim. Bu işi kendisinin yürütmesini istedim. Kabul etti. Böylece ben sonunu getiremediğim için sıkıntı duyduğum bir tasarımı, başarısızlığı kabul edip Hıfzı Hoca'ya havale ederek, yükünden kurtuldum. Bu konuda Hıfzı Hocayla daha sonra hiç konuşmadık.

Yani her iki Hocayla da hala sürüp giden bir bağlantı ve dostluğumuz oldu. Bu konuşmayı ben 1974'de nöroloji uzmanı olup klinikten ayrıldıktan 20 yıl sonra yapmışım ve şimdi aradan bir 10 yıl daha geçmiş. Ahmet Hocam öldü. Hıfzı Hocam emekli, ben nerdeyse yaş haddinden emekli olacağım, kalpten ölüvereceğim endişeleri ile yaşıyorum ama o hocalarımın önünde kendimi hep bir asistan olarak hissediyorum. Cismen yanımda olmasalar da ben onları hep yanımda hissediyorum. Davranışlarımı içimden onların takdir ya da eleştirileri ile değerlendiriyorum. Bu işte bir anormallik var ama herhalde ben oralarda takılıp kaldım büyümedim ya da hocalarım çok etkili kişiler, kişiliklerdi.

Ahmet Çalışkan

► Ahmet Çalışkan

Ahmet Hoca'nın bilimsel yanı ile ilgili bir iki noktadan söz etmek istiyorum. Türkiye de beyin sintigrafisinin ilk uygulaması, 1970-1971'li yıllara Ahmet Çalışkan'ın girişimleri ile olmuştur. Bilirsiniz günlük uğraşımızın getirdiği bazı vakaları ilginç bulur yayınlarız. Bazen de bir soru sorar geçmiş vakalarımızda onun cevabını ararız. "PYF'de mevsimsel dağılım" ya da "Tolosa Hunt sendromunda klinik ö-

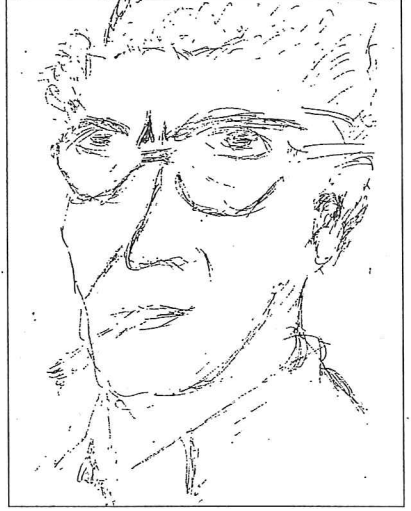
zellikler” gibi... Hepimizde olduğu gibi Ahmet Hoca'da da bu türlü çok çalışma yapmıştı. Fakat birkaç çalışması bir sorumluluk duygusu ile bir yükün altına girmek şeklinde olmuştur. O dönemde doğru dürüst görüntüleme yöntemi yok, serebral patolojilerin lokalizasyonu için EEG'den medet umuyoruz. Orta hat yapılarında sapmayı gösteren ultrason kullanıyoruz, yine o dönemlerde uygulanmaya başlayan serebral anjiyografi zahmetli, travmatik ve ancak dolaylı olarak YKL'ler hakkında bilgi veriyor. Ahmet Hoca bilmediğimiz bir uygulamayı başlattı. Beyin sintigrafisi, troid, karaciğer gibi organların görüntülenmesi için kullanılıyordu. İdari bağlantılar kurdu. Dahiliyede çalışan sintigrafi aletinin bir gününü nörolojiye ayırttı. Değişik denemelerle beyin dokularını gösteren en uygun alet ayarını buldu ve serebral lezyonların saptanmasına yönelik Beyin Sintigrafisini rutine oturttu. İzleyen birkaç yıl önce beraber, sonra ben yalnız beyin sintigrafisi çekimini sürdürdük. O dönemde beyin sintigrafisi çok işe yaradı. Sonradan doğrudan görüntüleme yöntemlerinin ortaya çıkması ile gündemden kalktı. Ahmet Çalışkan'ın ikinci bir girişimi 1980'li yıllarda, yani 50 yaşın üstünde iken febril konvulzion çalışmasına başlaması olmuştur. Bir asistan heyecanı ile çocuk kliniğine gitti. Saatlerini, günlerini verdi. Oranın acil poliklinik kartlarını taradı, febril konvulzion tanısı alan hastaların klinik özelliklerini değerlendirdi. Daha sonra bu çalışma, Ayşen Gökyiğit'le beraber, febril konvulzionlu hastaların evine mektup göndererek hastalığın seyrini saptama şeklinde devam edecekti. Ahmet Hoca bu iki çalışmaya, zaten profesördü, maddi kazanç sağlayan çalışmalar değildi, bulunduğu konunun sorumluluğunu hissettiği için girmişti.

Çok önemli bir özelliği de Ahmet Hoca'nın hepimize EEG öğretmesidir. Bizleri başına toplardı, çekilen EEG'leri beraber inceler değerlendirirdik. İstanbul ve başka kentlerde şimdi EEG okuyan birçok nörolog ve psikiyatr EEG'yi Ahmet hocadan öğrenmiştir.

Ahmet Hoca'nın kendiliğinden, bütüncül bir algılaması vardı. Siz ağzınızı açıp bir şey söylemeye başlayınca gerçek amacınızı ondan gizleyemezsiniz. Yani nezaketten mi öyle diyorsunuz, samimi misiniz, saf mısınız, yoksa bir hinlik mi çeviriyorsunuz?.. Bunları hemen algıladı... Tereddütlerinizi, içerlemelerinizi, korkularınızı, nörozunuzu... ondan gizleyemezsiniz. Bunları algılamak için bir çaba sarf etmez, bunları algıladığını farkına varmadan algıladı, buna bir sezi gücü, gelişmiş bir eşduyumu denilebilir. Belki de bu nedenle çok konuşmazdı. Her şey belliydi ve konuşulacak fazla bir şey yoktu. Bu algılarını söze dökmeydi, yorumlamazdı, çok özel durumlar dışında bunlara dayanarak tepki vermez ve kişileri yönlendirmeydi. Belki ikiyüzlülüğe ve kendisine saygısızlık edilmesine tepki verirdi. Bir olay dışarıdan masum ve sıradan gözüktüğü halde, o olay nedeniyle bazen parlamasının, öfkelenmesini altında bu türlü bir algılama olabilir.

Hastalara yaklaşımı da böyleydi. Hastanın ifadesini birkaç dakika kesmeden dikkatle dinler. Hastanın ifadesini değiştirmez, olduğu gibi korur, ama anlamsız gibi gözüken ifadedeki anlamı isabetle yakalar, birkaç basit çizgiyle klinik tablonun

en çarpıcı noktalarını ortaya kor, ayrıntılar üstünde pek durmazdı. Bir atipik vaka, başkaları nedir diye inceden inceye düşünürken, Ahmet Hoca için bir Parkinson sendromu idi. Ayrıntılar ve soru işaretleri ikinci planda kalırdı. Bir üniversite hastanesinde yatırılarak fazlasıyla araştırılmış, kabarıklık bir dosyası olan bir hastayla konuşmasının ikinci dakikasında tanı konulmuştu: Karaciğer ansefalopatisi. Muhtemelen o üniversite hastanesinde de bu tanı olasılıklar arasında geçmiş fakat doğrulayan bir laboratuvar tetkiki olmadığı için böyle bir tanı konulmamıştı. Ahmet Hoca hastanın dosyasına hiç bakmamış sadece şikâyetlerini dinlemiş, genel görünümünü (farkına varmadan) değerlendirmiş ve tanıyı koymuştu ve bu doğru bir tanı idi. Basit ya da basit gibi gözüken

Ahmet Çalışkan Portre

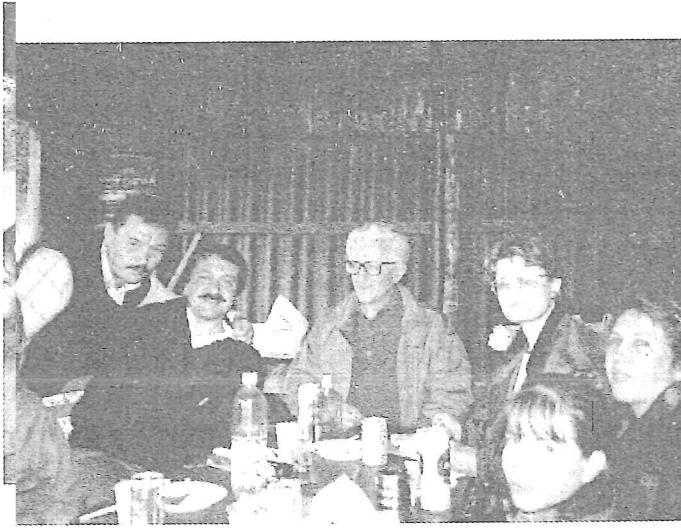
bir mantığı ve keskin bir gözlem gücü ve sezgisi vardı. Bazen yanıldığı da olurdu. Kendi bulduğu yanlışlarını bize getirir. Çok da büyütmeden "Atlamışım işte" derdi. Bazı yanlışlara ise duyarlıydı. Beyin apsesi olan bir hastaya normal sınırlar içinde EEG rapor edilmişti. Çok yavaş (1-2 c/sec) olan fokal delta dalgaları artefakt olarak değerlendirilmişti. Buna üzüldüğünü traseye defalarca baştan sona tekrar tekrar baktığını ve "Bunu atlamamamız gerekirdi." dediğini hatırlıyorum.

Ahmet Hocanın en çok hayran olduğum ve kışkırdığım özelliği belleği idi. Keskin duru bir belleği vardı. Bazen sevdiği bir şiiri eksiksiz okuyuverirdi. Dikkatli idi: Çevrede, özellikle doğada bizim görmediğimiz şeyleri görürdü. 1976 da geçirdiği hastalıkta teşhisi kendisinin koyduğunu söylerler. Hastalık nedeniyle çalışmasına bir yıl ara verdi. Eşi Nezihe Hanımın da büyük destek ve çabası ile eski çalışma gücünü kazandı. Döndüğünde belleği gücünden bir şey kaybetmemişti. İnsanlardan kendisi ya da yakınları için bir şey istemekten hoşlanmazdı. Çok kazanan bir hekim olmak için özel bir çabası hiç olmadı. Hastaya tutum ve yaklaşımı hastanede nasılsa, muayenesinde de öyleydi. Parlama ve kızmaları ile meşhurdur ama bana yönelik hiçbir kızmasını hatırlamıyorum. Kızmalarında ertesi güne bir şey kalmaz, dostluğu sürerdi. İnsanları arkalarından hiç eleştirmez, hiç kötü söz söylemezdi. Bu konudaki suskunluğu beni etkilemiştir. Buna karşılık bir şey söyleyecekse doğrudan söylerdi. Dini ve siyasi konulardaki düşüncelerini bilmiyorum, çünkü bu konularda konuşmaz, sizin ne düşündüğünüzü de sormazdı.

Doğayı ve şiiri severdi Ahmet Hoca. Fakat bazı sevgiler zararlıdır. Votkayı ve cigarayı da severdi. Odaasında, orada burada, pencere kenarında masa üstünde kabuklu deniz canlılarının örnekleri durur, saksılarda sürekli çeşitli bitkiler, çiçekler vardır. Onların bakımını kendi yapar, onlardaki değişimi gözler, onlara sanki bilinçli varlıklarmış gibi davranır, saygı duyar, belkide içinden onlarla konuşurdu.

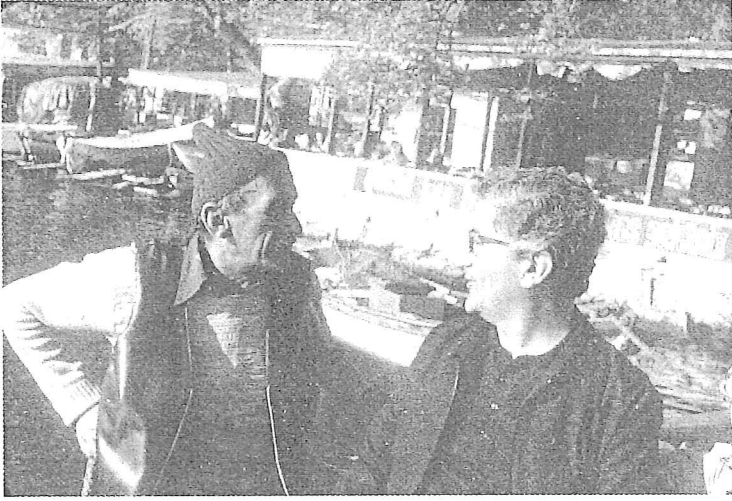
Mayıs gezilerinde Ahmet Hoca

Mayıs Gezilerinde Ahmet Hoca ile birlikte

Ahmet Hoca... zileri'dir. Her yılın doğa sevgisinin bizim yaşantımıza giren bir parçası Mayıs Ge-
lanın yamacındaki mayısın ilk Cumartesi günü, kanlıca körfezinde, ormanlık park a-
mış arkadaşlardaki küçük düzlükte toplanırız: Klinikte çalışanlar, klinikten ayrıl-
, kimileri ta uzaktan gelir ve çocuklar... Herkes bir şeyler getirmiş-

tir yenilir, içilir... Öğleden sonra motorla Anadolu Kavağına gidiş, orada gezinti, sohbet... Akşama doğru tekrar Kanlıca koyuna dönüş... Güneş ve rüzgârın, biraz da alkolün etkisiyle yorgun fakat mutlu ayrılırız birbirimizden. Bir dostluk toplantısı, bir bahar şenliği, bir bayramdır bu geziler... Yaşama her yıl yeniden merhaba demedir. Denizi, güneşi, rüzgârı yeniden duyma ve doğanın bu yeni dönüşüne bir çeşit "Bak biz hala buradayız" diye seslenme, bir çeşit teşekkür etmedir. Ahmet Hocanın vefatından sonra da bu geleneği sürdürüyoruz. Halil Atila İdrisoğlu düzenlemeyi üstlendi. Bir farkla ki bu kez Anadolu Kavağı'nda Ahmet Hocanın mezarına gidiyoruz: Kimimiz saygı duruşunda bulunuyor, kimimiz dua okuyor, kimimiz mezara votka döküyor, kimimiz yabancı otları yolup çiçekleri düzeltiyor, bize eşlik eden oranın yerlileri Aykut kaptan ve öteki kişiler bu işe şaşıyor.

Ahmet Hoca denizcilerle iyi dosttu

Bir keresinde Ahmet Hocaya sorduk: Niye hiç güneye gitmiyordu? Niye Türkiye'nin bir sürü güzel yerini görmemişti? Boğazın sırtlarını gösterdi bize: "Buralar bana yetiyor" dedi ve bir şiirden bir mısra okudu "Sana bir yaprağa bakmasını öğreteceğim". Bir EEG kitabının ilk sayfasına şöyle yazmış Ahmet Hoca: "Ehl-i dikkat eder katreden ummana intikal". Ona göre bir çiçekte, bir yaprakta tüm doğa vardır, güzellikler yanı başımızdadır, onları görmek için uzaklara gitmeye gerek yoktur.

Denizci, balıkçı birileri, çat kapı hastanedeki odasına girer, Ahmet Hoca'nın kırk yıllık dostudur, sohbet ederler, Ahmet Hoca bazılarını evine, sofrasına davet eder. Bir gün Ahmet Hoca'yı kızdırmayı göze aldım. "Siz, ağaçları, bitkileri, kuşları, denizi, balığı... seviyorsunuz. Bunlar kendi hallerinde doğanın varlıkları. Oy-

sa insanların ne yapacağı belli değil, insanları sevmek zor, insanları sevmiyorsunuz” dedim. Hiçbir şey demedi, savunmadı kendini. Nezihe Hanım bizimleydi, dayanamadı: “Ahmet insanları çok sever” dedi.

Ahmet Hoca dostları ile birlikte

► Hıfzı Özcan

Hıfzı Hoca farklı bir insandı. Her zaman güzel giyinirdi. Sık sık değişen, her gün diyesim geliyor, takım elbiseler... Bu nedenle hepsi de yeni olurdu. Yine hiç yıpranmamış, hiç kirlenmemiş klasik pahalı bir ayakkabı... Muhtemelen ısmarlama yaptırılmış, gövdesine, boynuna rahatça oturan ve her gün değişen gömlek, özenle seçilmiş kravat... Doğal olarak bunların hem desen hem üslup hem renk bakımından uyumu. Giyime gösterilen bu özeni tamamlayan arkaya doğru taranmış gür, dökülmemiş saçlar, genellikle kolormatik veya biraz kahverengine çalan, yinede gür kaşlarını gizleyemeyen renkli gözlükler. İri gözler, orantılı bir yüz, esmere çalan bir ten, atletik bir beden.

Hıfzı Hocada, mükemmel bir konuşma, toplumsal iletişim kurabilme ve yönetme yeteneği vardı. Tüm ilişkilerinde nazik ve zarıftı. Hastaları muayene etmesinde olağan üstü bir incelik gösterirdi. Hastaya hep nazik davranır, hastayı eleştirmezdi. Hasta Hıfzı Hocada muayene olduktan sonra keyifli ayrılırdı. Umut verecek sözler söylerdi. Ne yapar, nasıl yaparsa her şey hastanın beklentisi doğrultusunda giderdi. Bizim için kötü anamnez veren hastalar vardır ya da bir dediği, bir dediğini tutmaz ya da söylediklerinden bir şey anlaşılmaz. Hastaya bunları belirtir ve kızarız ya da en azında bu durumlarda istemesek de memnuniyetsizliğimizi his-

settiririz. Ayrıca biz nörologlar nörotik hastalardan hoşlanmayız. Şikâyetlerinden bir şey çıkmayacağını anlayınca ne yapacağımızı bilememekten ya da hastaların beklentilerine cevap veremeyecek olmaktan bir sıkıntı duyarız. Nörotik şikâyetlerini abartıp durmalarına içten içe kızırız. Hıfzı Hocada bunların hiç birisi yoktu o organik bir hastada da, nörotik bir hastada da aynı nezaketi, akıcılığı gösterir, hastanın nörozundan ya da nörotik beklentilerinden rahatsız olmaz, hastanın çelişkili tutarsız ifadelerinden rahatsız olmaz, onların söylediklerinden söylemek istediklerini çıkartırdı. Nörotik hastalarla bir barışıklığı, onlara karşı bir hoşgörüsü vardı. Bu özelliği, nezaketi, etkileyici fiziği ve giyimi ve bilemediğimiz başka nedenlerle hastalar üstünde olumlu bir etki bırakırdı. Hızı Hocanın yatırdığı hastalara bakmak, onlara asistan olarak hekimlik yapmak zordu. Çünkü Hıfzı Hoca'nın koşullanmasıyla gelmişlerdi, ne yapsak, ne etsek onun bıraktığı izlenimleri sürdürmemiz mümkün olmazdı. Bu nedenle Hıfzı Hocanın hastalarına bakmaktan biraz çekinirdik.

O dönemde Hıfzı Hoca'nın önemini kavradığımızı sanmıyorum. Biraz ters düşerdi kliniğin genel havasına: Herkes solcuydu, o değildi. Herkes biraz, nasıl diyeyim, bohem ayaklardaydı o aristokrattı. Bizler somut şeylerle uğraşırdık, Hıfzı Hoca, hastanın nörozunu okşardı. Bizler ağır hastalar yatırırken Hıfzı Hoca işte, başı ağrıyan, kolu uyuşan hastaları da incelme ya da değerlendirmek üzere yatırırdı. Hıfzı Hocanın bu güzel özelliklerinin değerini anlamam için aradan 10 yıl geçmesi, biraz hayatı görüp öğrenmem, biraz hastaları görüp öğrenmem gerekecekti. Hıfzı Hoca, asistanı olduğum sürede de, klinikte kaldığım sürede de, klinikten ayrıldıktan sonra da bana, karşı hep nazik ve sevecen oldu. Nöroloji ABD Başkanı olduğu dönemlerde bazı sorunlar nedeniyle kendisine gittiğimde gerçekten destek oldu. Birileri için bir şeyler yapabiliyor, kendini zora sokabiliyordu. Klinikten henüz ayrıldığım dönemlerde askerliğim sırasında baş ağrısı olan bir hastayı kendisine mektupla sormuştum, aslında baş ağrısı bir şeye bezemeyen nörotik bir hastaydı, Hıfzı Hoca bana hiç gecikmeden cevap verdi, klinik kanaatini belirtti.

Klinik içi bir bilimsel toplantıda "Bu işin zorluğunu biliyorum, özellikle bu yaştan sonra, fakat kendimi bu konuya veriyorum, gerekli ve yeterli bir kavram geliştirmek için elimde geleni yapacağım." dediğini hatırlıyorum. Ve klinikte çocuk nörolojisini başlattı. İngiltere'ye bu konuda deneyimli kişilerin yanına gitti. Türkiye'de çocuk nörolojisinin öncülerinden oldu. Bu konuda yetenekli kişilerin gelişmesini teşvik etti. Klinik düzeydeki bu başarısıyla kalmadı Türkiye de Spastik Çocuklar Derneğini kurdu, yıllar içinde bunu tesislere kavuşturdu ve kurumlaştırdı. Hıfzı Hocada insanlardaki yararlı olma eğilimini harekete geçiren bir güç, heyecan, güvenilirlik vardı. İnsanlardaki maddi ve manevi yardım etme potansiyelini, topluma hizmet veren bir kurumu organize etmek için harekete geçirebildi. Birçoğumuz kendi kendimizle uğraşıp dururken, Hıfzı Hoca toplumsal bir hizmet verecek bir tesisi gerçekleştirdi. Bu başarısının çok önemli buluyor takdirle, saygıyla karşılıyorum.

Bu tüm bu yetenek ve becerilerini yanında olağan üstü insancıl ve sevgi dolu bir yüreği olduğunu biliyorum. Asistanlığım sırasında nöroloji kliniği hocalarımız bizi evlerine davet ederlerdi. Bir aile gibi olurduk. Hıfzı Hoca'nın, Moda'daki evinde, eşi Nevin Hanımla, tüm nöroloji kliniği hekimlerini nasıl bir şölen havası içinde ağırladıklarını hatırlıyorum.

1971'de, asistanlığımın ikinci yılında akciğer tüberkülozu nedeniyle, hocalarımın önerisi ve araya girmesi ile, Yedikule Hastanesine yattım. Fakat yatışımın haftasında, bir nedenle, hastane kapandı. Hastanenin kapanacağını duyunca ne yapacağıma karar veremedim. Hıfzı Hoca çıktı geldi, bir hazırlığım yoktu, pijamalarım, eşyalarım naylon torbalarda, üstüm başım dağınık; beni, çocuğu gibi aldı götürdü, vapurla karşıya geçtik. Çeşitli hekimlerle konuştuk, beni önce Haydarpaşa Göğüs Cerrahisine, daha sonra, Koşuyolu Göğüs Hastalıkları Hastanesine yatırdı. Oralarda ziyaretime geldi. Her ay aylığımı getirdi. Hıfzı Hoca çok meşgul bir kişiydi, yinede bunları üstüne vazife edip yapabildi. Şimdi kendim için ve çoğumuz için düşünüyorum da böyle bir durumda, birisinin rahatsızlığı için bu türlü sıkıntılara girer miyiz? Bilemiyorum. Hıfzı Hoca benim Hocamdı.

Özellikle bu iki hocama kendimi borçlu hissediyorum. Nasıl başardılar bilemiyorum, belleği zayıf, şaşkın, ayağı yere basmayan bir asistandım, benimle beraber çalıştılar. Hiçbir zaman kırıcı davranmadılar. Asistanlığımdan sonra da, desteklerini, dostluk ve sevgilerini hiç esirgemediler. Her zaman fedakar, anlayışlı, hoşgörülü, takdir ederek teşvik eden hocalar oldular. Kendilerine teşekkür ediyorum. Kendileriyle çalıştığım ve kendilerini tanıdığım için onur ve mutluluk duyuyorum. Kendilerine nice sağlıklı ve verimli yıllar diliyorum.

Doç. Dr. Arif Çelebi

► Dr. Şükrü Hasım Tiner

Yozgat'ta doğmuştur. Jandarma subaylarından Hazım Beyin oğludur. İlk tahsilini, Beşiktaş Kılıç Ali İlk okulunda, Ortay Beşiktaş Askeri Rüştiyesinde, Liseyi Askeri Tıbbiye idaresinde tamamladıktan sonra, 1914 senesinde Askeri Tıbbiyeden diploma almıştır. Mektepten çıktıktan sonra, Taşkıslada tesisi kararlaştırılan ihtiyat Harp Hastanesine tayin edilmiş, üç ay sonra üçüncü ordu emrine verilerek Ordu Sıhhiye Reis Muavinliği vazifesini görmüştür. Geçirdiği Tifüs neticesi husule gelen Flebit'in tedavisi için 1916 da Almanya'da Visbadene gönderilmiş, memlekete avdette seferi sevk komisyonuna Reis ve onu müteakip de Davutpaşa Hastanesine Sertabib Muavini olmuştur. Bir müddet sonra Galicıyaya gönderilen Kıt'aların sevkine memuren Belgrada gitmiş, ve Memlekete döndükten sonra ihtisas yapmak üzere Şişli Lape Hastanesine tayin edilmiştir.

Dr. Şükrü Hasım Tiner, İhtisasını yaptıktan sonra Gümüşsuyu, Selimiye, ve Haydarpaşa Askeri Hastanelerinde Asabiye Mühassısı sıfatile çalışmış, bilahare Toptaşı Hastanesi Klinik Şefi olmuştur. İhtisasını tekemmül ettirmek ve ilmi tet-

kiklerde bulunmak üzere gittiği Almanya'dan dönüşte, Kuvayi Milliye'nin emrinde İzmit Hastanesi, ve onu müteakip Bursa Askeri Hastanesi Asabiye Mütahassısılığını yapmıştır. Askeri müddetini doldurduktan sonra istifa suretile askerlikten ayrılan Dr. Şükrü Hazım Tiner, sivil hayata geçince evvela Bakırköy Hastanesi Şefliğinde, bilahare Haseki – Cerrahpaşa Hastaneleri Asabiye Mütahassısı olarak çalışmıştır.

Dr. Şükrü Hazım Tiner' in Türk Tıp Cemiyetinin bir çok seneler Umumi Katipliğini, iki sene de Reisliğini yapmış, ve çocuk Esirgeme Kurumu Merkez Hey'eti azalığında uzun müddet çalışmak suretile hayır işlerinde memlekete yardımları olmuştur.

Dr. Şükrü Hazım Tiner, Birinci Cihan Harbine iştirak etmiş bulunması hasabıyla Harb madalyası, Avusturya Salibi Ahmerinin de üçüncü rütbeden nişanlarile taltif edilmiştir.

Kaynak: Dr. Fethi Erden. Türk Hekimleri Biyografisi İstanbul, 1948

► Dr. Kemal Osman Bozkurt

İstanbul' da doğmuştur. Yüzbaşı Osman Beyin oğludur. İlk tahsilini Beşiktaş' da Afitabı Maarifde, Orta ve Lise tahsilini Kabataş İdadisinde tamamladıktan sonra Tıp Tahsili için Lozan' a gitmiştir. Lozan' da bir sene kadar tahsil ettikten sonra, Birinci Cihan Harbinin başlaması üzerine memlekete dönmüş ve Mülkiye Mektebine girmiştir. Mülkiyenin Birinci Sınıfından, İkinci Sınıfına geçmeğe muvaffak olduğu halde, Tıp Tahsilini tercih etmiş, 1919 senesinde Tıp Fakültesinden diploma almıştır. Daha mektep sıralarında iken Asabiye, Akliye Şubelerini seçerek Profesör Mazhar Osman' ın Başhekimliği altında idare olunun Fransız Hastanesinde staj yapmağa başlamış, bilahare 1920' de Toptaşı Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesine Asistan tayin olunmuştur. Asistanlık müddetini tamamladıktan ve ihtisas sertifikasını almağa muvaffak olduktan sonra bir müddet İstanbul Polis Müdürlüğü ve Edremit Belediye Tabipliklerinde vazife gören Dr. Kemal Osman Bozkurt 1930' da Bakırköy Emrazı Akliye ve Asabiye Hastanesine Mütahassıs olarak gönderilmiştir. Dokuz senelik bir çalışmadan sonra, 1939' da İzmir Memleket Hastanesi Asabiye ve Akliye Mütahassısılığına nakledilmiştir.

Dr. Kemal Osman Bozkurt, Türk Ocağında Edremit, İstanbul ve İzmir Halkevlerinde, İzmir Halk Partisi İdare Heyetlerinde bilfiil çalışmıştır.

Dr. Kemal Osman Bozkurt' un kendi branşına ait İstanbul Serriyatında yayınlanmış bir çok kıymetli yazıları vardır.

Kaynak: Dr. Fethi Erden. Türk Hekimleri Biyografisi İstanbul, 1948

► Dr. Münif Sanan

İstanbul’ da doğmuştur. Albay Tevfik beyin oğludur. İlk ve Orta tahsilini Ankara Erkek Lisesinde, Liseyi Kuleli Askeri Lisesinde tamamladıktan sonra, 1937 senesinde Teğmen rütbesi ile Askeri Tıbbiyeden diploma almıştır. Bir sene Gülhane Hastanesinde staj yaptıktan sonra, Samsun’ a gönderilmiştir, Samsun’ da bir sene Kıt’ a, bir sene de Hastane stajını tamamlayarak 1940 da Gülhane Hastanesine Asabiye asistanı olarak tayin edilmiştir. Gülhane Hastanesinde üç sene kadar Asabiye servisinde çalışan Dr. Münif Sanan, ihtisas sertifikasını almağa muvaffak olmuş ve Diyarbakır Hastanesi Asabiye Müttehassıslığına gönderilmiştir.

Dr. Münif Sanan, 1944 de sıhhi sebepler dolayısı ile kıdemli yüzbaşı rütbesi ile emekliye ayrılmış ve Ankara Numune Hastanesi Asabiye Müttehassıs muavinliğine verilmiş, bir sene sonrada Konya memleket Hastanesi Asabiye Müttehassısı olmuştur. 16 yıl burada vazife görmüştür.

1959-1960 yıllarında Amerika’ da Pittsburg şehrinde St. Francis Hastanesi Nöro-Psikiyatri departmanında çalışmış, yurda avdet ettikten sonra Ankara Numune Hastanesi Sinir Hastalıkları Servisine şef olarak tayin edilmiştir.

Dr. Münif Sanan’ ın tıbbi mecmualarda neşredilmiş yazıları şunlardır.

- 1- Asabiye ve Akliyede muayene ve teşhis usulleri, 1945
- 2- Bir “ Grand Hysterie” vak’ası. Konya M. Hastanesi yıllığı, 1946
- 3- Bir paralizi periyodik familyal vak’ası. Konya M. Hastanesi yıllığı, 1947
- 4- Gıda zehirlenmesi ile karışan bir Wallenberg Sedromu vak’ası Ankara Numune Hastanesi Bülteni. 1961
- 5- Hemiplegia Cruciata’yı taklit eden bir Arachnoiditis Adhesiva Spinalis vak’ası münasebetile, 1962
- 6- Son lokalizasyonunu medulla yapan bir Hydatidosis vak’ası münasebetile, 1962
- 7- Menstrüasyon ve sürüm tercüme 1962
- 8- Bir Cerebro- spinal Rhinorrea ve Spontan Pneumocephalus vak’ası münasebetile, 1963
- 9- İki Diansefalik Epilepsi vak’ası 1964
- 10- Morvan’ın Fibriler Koresi –Dört vak’ a münasebetile-1964
- 11- Garcin Sendromu,- iki vak’ a münasebetile- Neşredilecek
- 12- N.Facialis ve N.Hypoglossus ile ilgili yeni bir sendrom. A.N.H nin 40 ın- cı yıl almanağı 1965

Kaynaklar:

- 1-Dr. Fethi Erden. Türk Hekimleri Biyografisi İstanbul, 1948
- 2-Ankara Numune Hastanesi Bülteni

► Dr. A.İhsan Şahinalp

Dr. A.İhsan Şahinalp 1922 yılında Gediz' de doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Kütahya' da tamamladıktan sonra Askeri Tıbbiyeye girdi. 1946 yılında açılan Ankara Tıp Fakültesinin ilk mezunlarından. 1946-47 yıllarında Gülhane Askeri Tıp Akademisi stajını tamamladı. Çeşitli yerlerde kıt'a hizmetlerinden sonra 1952 de Gülhanede asabiye asistanı, 1955' de de ruh ve sinir hastalıkları mütehassısı oldu.

0 sene yapılan sınavı kazanarak 1956 başında AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNE gönderildi. Amerikada San Antonio (Texas) da; Brook Army Medical Center ve Galveston' da University of Texas Medical Branch ile Boston (Massachusetts) da Harward Medical School' a bağlı Massachusetts General Hospital' da birer yıl Research Fellow olarak çalıştı ve 1959 başlarında yurda döndü.

1959-1961 senelerinde Gülhane Hastanesi Nöroloji Kliniğinde Baş asistan olarak görev yapan Dr. Şahinalp Ankara'da ilk defa; Gülhane, Hacettepe çocuk hastanesi ve S.S.K. Ankara Hastanelerinde Elektroansefalografi laboratuvarlarını kurdu. 1961 de Ordu' dan ayrıldıktan sonra S.S.K Ankara Hastanesinde görev alan Dr. Şahinalp 1968 yılında ihtisas yetkisi alarak Hastane Nöroloji Kliniğini kurdu. 1987 yılında S.S.K Ankara Hastanesi Nöroloji Kliniğinden emekli oldu.

► Dr. Ercüment Baktır

1923 yılında İstanbul Sultanahmet'te doğdu. İlk okulu Ankara'da İsmetpaşa ilk okulunda, liseyi Ankara Atatürk lisesinde okuyarak mezun olduktan sonra İstanbul'a gelip 1941' de Tıp Fakültesine yazıldı. 1947 mezun oldu. Tıp fakültesinde iken Tıp Talebe Derneğinde yayın görevi yaptı. Tıp yolunda yılbaşı dergisinde hem o zamanki hocalarının hem de öğrenci arkadaşlarının karikatürlerini çizdi. Yedek subay görevini bitirdikten sonra İstanbul' da 3 yıl Cerrahpaşa Nöroloji' de N. Polvan' ın asistanı olarak, bir yıl da Bakırköy' de Prof. Mazhar Osman ' ın Kliniğinde asistanlık yaptı. İhtisası Cerrahpaşa da bitirip PTT Hastanesinde, Zeynep Kamil' de mütehassıs olarak çalıştı. 1962 de Almanya'daki üniversite Nöroloji Kliniklerinde (Würzburg, Frankfurt tıp fakülteleri)nde 6 yıl Nöroloji asistanı olarak çalıştı. Türkiye'ye döndükten sonra Nöroloji şefliği için sınava girdi ve Taksim İlk Yardım Hastanesinde Klinik Şefi olarak görevlendirildi, ve o klinikten 1980'de kendi isteğiyle emekli oldu. 24 sene den beri emeklidir. 3 yıl öncesine kadar muayenehanede çalıştı. Doktorluk mesleği dışında tıp kitapları yayıncılığı da yaptı. 35 yıldan beri İlaç Rehberi, Tedavi Rehberi, Eczacının Tıp Sözlüğü, Tıp Ünlüleri ve Buluşları, İlk Yardım gibi kitaplar yayınladı. Kızı farmakolog Prof. Gül Baktır kendisine bu yayınlarda yardımcı olmaktadır.

► Prof. Dr. Fevzi Aksoy

01.05.1930 tarihinde İzmir’ de doğdu. Pertevniyal Lisesini 1946 –1947 yılında bitirdi. 1953’ de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu. İhtisasını Haseki ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi hastanelerinde yaparak 1960 yılında Akliye ve Asabiye Müh. unvanını aldı. 1960 yılından 1967 yılına kadar Alexander van Humboldt Vakfından aldığı araştırma bursları ile Hamburg ve Erlangeu Üniversitelerinde Epilepsi ve EEG üzerine çalıştı. 1967’ de Alexander van Humboldt vakfının kendisine hediye ettiği Elektrofizyoloji lab. Haseki Hastanesinde kurarak başına geçti. 1968’ de Doçent olan Aksoy, Haseki Hastanesi Asabiye Kliniği şefliğinden sonra, 1980’ de profesör oldu. İstanbul Üniversitesi Psikiyatri kliniğine tayininden sonra aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Sağlık Kültür Spor dairesi başkanlığını da yürüttü.

Prof. Dr. Fevzi Aksoy, Temmuz 2004’de Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi 3. Nöroloji Kliniği ziyareti esnasında Dr. Dursun Kırbaş ile birlikte

Prof. Dr. Aksoy bu görevleri esnasında paralel olarak İstanbul Anadolu Spor akademisi, Eskişehir sağlık akademisi, İstanbul Üniversitesi Spor yüksek okulu öğretim üyeliklerinde de bulundu. Kasımpaşa Deniz Hastanesi konsultan hekimliği yanında uzun yıllar Alman Hastanesi idare meclisi azalığı, Alman ve Avusturya hükümetlerinin İstanbul başkonsolosluklarının itimat doktorluklarını yaptı. 1950 yılından beri gazete yazarlığı yapan Aksoy 1956’ da sarı basın kartı hamili oldu. 1967 yılından beri Milliyet gazetesi Spor yazarlığı yapmaktadır. 1997 yılında Üniversiteden emekli oldu. Çeşitli tıbbi ve Spor mecmualarının yazı işleri müdürlüğünü ya-

pan Aksoy, halen İstanbul Üniversitesi Spor mecmuasını çıkarmaktadır. Çeşitli yabancı kitaplarda İngilizce ve Almanca yazıları olan Aksoy' un bir çok tıbbi ve sosyal yayınları vardı. Sağlık bakanlığından 3, İstanbul Üniversitesinden 1 adet takdirname sahibi olan Aksoy, ayrıca Alexander van Humboldt' un üstün tıbbi başarı takdirnamesini almıştır. Dünya ve Alman Epilepsi cemiyeti asli azalığı olan Aksoy, Türk nöro -psikiyatri cemiyeti, epilepsi ve psikiyatri cemiyetlerinin de azasıdır.

Alman ve Avusturya Cumhurbaşkanlarının verdiği devlet nişanı sahibi olan Aksoy evli ve bir kız çocuğu babasıdır.

► Dr. Pınar Soyer

1940 yılında Trabzon' da dünyaya doğdu. Trabzon lisesinden mezun olduktan sonra, ideali olan hekimlik mesleği için İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine girdi. O yıllarda henüz Tıp Fakültesi Cerrahpaşa ve İstanbul Tıp olarak ikiye ayrılmadığından, öğrencilik yılları, Beyazıt merkez bina, Cerrahpaşa Hastanesi, Çapa Hastanesi, Vakıf Gureba ve bir bölümü üniversiteye bağlı olan Haseki Hastanesi arasında derslere yetişmek için koşutarak geçti ve sonunda İstanbul Üniversitesinden mezun oldu.

1969 yılı son gününde Haseki Hastanesi Nöroloji Kliniğinde ihtisasa başladı. Yine o yıllarda Nöroloji ve Psikiyatri ihtisası bir birimden ayrılmadığı için, hemen hemen son Nöro-Psikiyatr olarak ihtisası bitirdi. Aynı klinikte baş asistan ve Şef Yardımcısı olarak 29 yıl, zevkli, güzel bazende zorlu günler geçirerek ve 25 ilmi yayın sahibi olarak hizmet verdi.

1998 yılında emekli oldu. Evli, bir kızı ve oğlu var.

► Doç. Dr. Nezihe Ertekin

29 Aralık 1944 yılında İzmir' de doğdu.

Orta öğrenimini İzmir' de (İzmir Kız Lisesi) tamamladı. (1962)

1968 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu.

1968 – 1972 yılları arasında aynı fakültenin Nöroloji Kliniğinde nöroloji ihtisasını tamamladı.

1973 yılından itibaren EÜTF Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon kliniğinde Nöroloji Uzmanı ve EMG laboratuvarının kurucusu ve yöneticisi olarak çalıştı.

1978 yılında Doçent oldu.

1982 yılında YÖK yasası ile görevine son verildi.

1982 – 1988 yılları arasında SSK – İZMİR hastanesinde ilk Nöroloji şefi olarak çalıştı. Bu klinikte EMG laboratuvarını kurdu.

28 Haziran 1988 tarihinde çalıştığı hastanenin sık sık bozulan asansöründe geçirdiği kaza sonucu çok ağır şekilde yaralandı. Devlet memuriyetini bırakmak zorunda kaldı.

Dr Nezihe Ertekin'in 5'i yabancı dilde olmak üzere 30 kadar yayını vardır.

Evli, 2 çocuk ve 1 torun sahibidir.

► **Dr. İsmail Ziya Tiregül**

Dr. İsmail Ziya Tiregül hakkında Tıp dünyası Cilt: 47 Sayı: 4 Nisan 1974'de Fahrettin Kerim Gökay şöyle demektedir.

"1919 yılında Toptaşı Bimarhanesinde yardımcı asistan olarak tayin edilmiştir. Çalışmaya başladıktan bir müddet sonra, İsmail Ziya Bey asistan olarak geldi. Ondan evvel de rahmetli ağabeyisi Ömer Beyin Boğaziçiindeki yalısında tanışmıştık. İşte o zamandan başlayan dostluk ve arkadaşlık ölümüne kadar devam etti. Bir aralık, Almanya'da ihtisasını geliştirdi. Memlekete döndükten sonra hastahane mütehassıs olarak görevlendirildi ve emekli oluncaya kadar o vazifede kaldı. İyi insan, hoş sohbet, vazifesine bağlı, yenilikleri dikkatle izleyen bir mütehassıstı. Hatırasını hürmetle anar ve ailesine taziyetler dileriz."